

Ber-/ bir-, des-

ULA IRURETAGOIENA

Urrian eta azaroan zehar arkitekturari buruzko erakusketa, hitzaldi, bisitak eta lantegiak burutu dira, Euskadiko Nazioarteko Arkitekturako Bienalaren baitan. Zenbateraino iritsi da egitaraua, arkitektoa ez den publikora? Jakin nahiko nuke hau irakurtzen ari zaretenen artean zenbatek erantzun dezakeen Arkitekturako Bienalaren berri izan duela eta zenbatek konta dezakeen ekitaldiren batean egon dela. 2023koa 4. edizioa da eta arkitektura kalera ateratzeko asmoarekin jarri da martxan. Baliteke Donostia edo Bilboko paseoa pabiloi-eraikuntza deigarri batzuk topatu izana, eta bertara eraman dira, literalki kalera, programazioaren ekintza asko. Aurrez informatzerik ez bada, aurrez topatzeko aukera apustua eginaz.

Bienalaren aurtengo edizioaren leloak dio, berreraiki, berpiztu, berrasmatu. BER-/BIR- atzizkiak arkitekturaren oraina azpimarratu nahi du: berriz egin, orain artekoari atzera eta aurrerako mugimendua eragin. Bienal baten helburua "non garen" hausnartzeko lekua da, garai historikoak eskaintzen dituen begirada "aurreratuenekin" oraina kontrastatzeko abagunea. Eta egitekoa askotarikoa eta oparoa omen da: birpentsatu behar da espazioak nola erantzun ahal dion zahartzen ari den gizarteari, hormigoia ahazteko garaiari egur eta material birziklatuen eraikuntzak ordezkatu beharko dio, emakume erreferenteen sorrera eta berriskurapenak egiteko moduak birkokatu beharko ditu, hiriak itzal/freskaleku, energia aurrezpen eta nondik jango dugun galderei ekin beharko dio, horrekin batera landa-gunearen eta baserriarraren papera eguneratuz, arkitekturaren irakaskuntzak erronka berrietarako ikaspedagogiak erradikalizatu beharko ditu, eta etxebizitzak domestikotasun garaikideari erantzuten ikasi beharko du. Seguruenik, berregiten hasi aurretik ulermen zurrin asko desegin beharko dira: arkitektura bera bakarrik ez dela eraldaketa bat mugitzeko gai izango eta ezinbestean beste jakintza esparruekin eta jendearekin lanean egin beharko duela. ●

LURRAREN ALTXAMENDUAK

Marienearaino eraginen duen epaia

JENOFA BERTHOKOIRIGOIN

Lurraren Altxamenduak sarearen desegitea deuseztatzea erabaki du Frantziako Estatu Kontseiluak. Mugimendu horrek "ondasunen aurkako indarkeria" probokatzen duela berretsi arren, ilegalizazioa ez litzateke "neurri egokia, beharrezkoa eta egokitu". Berri ona da dozenaka elkarte batzen dituen herri dinamika ekologista horretako militanteentzat. Berri ona da, oro har, ekologismoarentzat, klimaren erronkak eskatzen duen erradikaltasunaren eta herri-babesaren elkarretarako bidea asmatu duelako duelako dinamika berritzaile horrek. Agroindustriaren kontrako borroka "ekoterrorismotzat" joa den honetan, berri ona da Amalurrarentzat eta bere alde dabilzan laborarientzat. Berri ona da Sainte-Soline herrian uraska handien aurka elkarturikoentzat, Poliziaren errepresio bortitzaren ondotik (gerrako armen erabilpena, bi aktibista koman, 200 kolpatu, dozenaka traumatizatu...), borroka horren zilegitasunaren berrespena delako, nonbait.

Berri ona da ere 2024ko martxoaren 12an epaituko dituzten Ostia kolektiboko lau militanteentzat. Estatu Kontseiluaren ebazpena jakin baino bi egun lehenago atxilotu zituzten Ipar Euskal Herriko militantzian aspaldiko ezagunak diren lau lapurtarrak. Etxebizitzaren arloan dabilen Bouygues enpresaren Angeluko bulegoak "hondatzea" leporatua zaie. *Marienea ez hunki* lelopean, hogeitabat lagun sartu ziren Angeluko egoitzara iazko abenduan, lurrez eta lastoz betetako zego batzuekin eta Kanboko Marieneko lurretan enpresak duen eraikuntza proiektuaren maketa lurrez estali zuten. Horregatik epaituko dituzte. Berez arrisku handirik ez, baina, ezin jakin ikusirik Frantziako Gobernuak sustaturiko giro errepresiboa. Espekulazioaren aurka eta lurraren defentsan dabilen eragilea da Ostia, 2021eko Arbonako lurren okupazioan osaturikoa. Orduz geroztik, hor jarraitzen du, dela Senperen, dela Kanbon, behar-orduan legediaren babespean bideraturiko espekulazioaren logika salatzen. Ostia Lurraren Altxamenduak sarearen parte izanik, berri ona da Estatu Kontseiluaren ebazpena. Herritarren babesa duen ekintza izanda ere, ekintza sinbolikoa izanik ere, lurraren arazoak eta elikadura burujabetzaren beharrak zilegituriko ekintza izanik ere, "ekoterrorismoari" lotzeko argudio ezin hobea izanen zutelako Bouyguesen abokatuak eta prokuradoreak. ●